

Schoolhoofd miste

zangcarrière...

Wie ooit in de vijftiger jaren naar zangcrochets trok, moet zeker de Oudenburgse Piet Paepe tegen het lijf gelopen hebben. Gecharmeerd geweest zijn door de tenor die zijn liefde voor het *Vissersmeisje* met een uitzonderlijke stembeheersing bezong, hierbij de finalenoot met stevige falset op de contra-Re bedwingend. Zelfs vóór de oorlog sprong kleine Piet tijdens de kermis op het biljart om naast de accordeonist de mooiste mooie molens en blauwste blauwe ogen voor een uitgelaten en applaudiserend publiek te brengen. Zónder micro weet je wel...

Ergens langs de Oostkust die zwenkend Blankenberge en Zeebrugge opzoekt ligt Nieuwmunster. Het geboortedorp van Piet Paepe die er op 23 april 1923 het levenslicht zag. De platste *plat pays* die verzoop in een oase van groen, koebeesten, beken en vijvers en eigenlijk een paradijs was voor jonge gasten en poëten als Jacques Brel...

Zelfs het door vader opgedrongen beroep van schoolmeester, hield Piet Paepe er niet vanaf een onbedaarlijk leven vól van muziek te hebben beleefd. Eens bracht hij met Frieda Linzi in duet 'Mijn vissersmeisje', zong ongedwongen het repertoire van Luis Mariano, vertolkte Joseph Schmidt's sterkste tenorstukken en duikelde vanuit de populaire Duitse operettenplejade met Robert Stolz's 'Im Prater blühen wieder die Bäume' in dolste stemming de lente in! Zingen... was voor Piet Paepe zowaar de mystieke grijparm om eender waar en wanneer doorheen het wolkendek het blauwste hemelsblauw te raken en die schrijn van geluk dan ook nog zijn aardse vrienden aan te reiken...

Gemeente- secretaris, onderwijzer en pastoor... dorpsnotabelen

Al woonden er amper 350 mensen in Nieuwmunster dan bracht een broer van onderwijzer Deboodt het ooit tot minister. „De leraar was een naar op te kijken man, uit wiens klas meerdere jongens het ver schopten in de politiek. Toen waren er maar drie mensen belangrijk in een dorp: de pastoor, de gemeentesecretaris en de schoolmeester. In vaders ogen — en van nog veel andere mensen — was een onderwijzer de top of the bill”

— *Vader duwde je naar het onderwijs?*

— **Piet Paepe**: „Van toen ik nog een kleine bubbel was, heb ik altijd gezegd dat ik zou zanger worden. Maar vader ageerde klaar en duidelijk: 'je gaat gij niet leren voor zanger, ge gaat gij leren voor schoolmeester!' Dat was misschien ergens verstandig van zijnentwege, want Oscar Paepe was een hard werkende groentenboer, die om halfvijf 's morgens opstond om bij dauw en deemster naar de markten te trekken... Maar het zou te herdoen zijn, dan zweer ik je dat ik tóch zanger zou worden!”

Tijdens kermis zingen op biljarttafel

Het onderwijs in Nieuwmunster betekende een 'één-klasje' dat plaats bood aan zes leergangen ofte een 15-tal leerlingen. Hetgeen volgens Piet Paepe een goede opvoeding niet in de weg stond.

— **Piet Paepe**: „Ik had altijd al mijn punten voor het zingen. Gedenkwaardige tijd van vóór de oorlog toen de fonoplaten volop opkwamen en ik

weg was van Joseph Schmidts 'Ik hou van Holland!' Wat heb ik dat lied toen gezongen. Sjongens dat waren pas kermissen toen accordeonisten op hun 'Lichtervelde' oervolkse melodieën uit hun trekorgel persten! In het café werd de biljarttafel aan de kant geschoven voor accordeonist en drummer. Zonder micro zong ik toen van die mooie molen, twee ogen zo blauw en andere kanariepietjes die pret en smart van de gewone mens vertolken...”

Na het college trok de jonge Paepe naar de Normaalschool in Torhout alwaar hij de Ize-gemse toondichter Herman Roelstraete als studiegenoot had. Het was trouwens Herman die meegaf dat Piet een prachtige zangstem had. Dat was niet alleen de tijd van 'Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief' e.a. 'Hemelhuizen', want de normaalschool vond het niet te min Bonte Avonden met eigen studentenvolk in te richten.

— **Piet Paepe**: „Zelfs kostertoondichter Remi Gekiere keek me diep in de ogen: 'gij moogt je carrière niet maken als onderwijzer, je moet het doen met je stem!' Het weze gezegd dat heel wat anderen Remi bijtraden. Al zong ik toen héél gemakkelijk 'Je t'ai donné mon coeur' en klom ik op kousenvoeten tot de contre-Do, toch was ik zelf nog niet tenvolle van mijn eigenlijke zangkwaliteiten bewust.”

Vanaf 7 u.30 was iedereen vrij en kon er naargelang hartelust getekend, gehandwerkt of in poëzie zin voor schoonheid bevredigd. Piet Paepe ontladde zich altijd in oeverloos gezang, daarbij zoveel hart in zijn voordracht stekende dat menigmaal leerlingen en leraars hun eigen gedreventheid vergaten, om hun bloedeigen tenor te beluisteren...

Toen de regel nog niet zo akelig de kneukels terroriseerde...

Wanneer je 75 jaar geleden werd geboren heb je het schoolleven in zijn schrilste contrasten meemaakt: van

schietbroek, kloefen en schorten tot jeans, minirok en T-shirts. Piet die zelf 38 1/2 jaar in het onderwijs stond, heeft zowel vóór als achter de lesse naar gezeten. Hij maakte het aan de lijve mee wat het betekent met een regel op de kneukels te worden geslagen voor stoutigheden... om later, zelf onderwijzer zijnde, een tijd lang dezelfde trieste bestraffingen uit te voeren.

— *Gelukkig zijn de tijden veranderd?*

— **Piet Paepe**: „Ja... en neen. Ik ben volledig akkoord dat die barbaarse kneukelaffaire geenszins vandoen was. Maar ja, je bent jong en leeft in een tijd waarin de onderwijzer het praktisch allemaal voor het zeggen had. Ik wil evenwel kwijt dat ik vandaag geen schoolmeester meer zou willen worden...”

— *En waarom dan niet?*

— **Piet Paepe**: „Omdat er vandaag de dag niet het minste respect meer is voor de onderwijzer. Een schoolmeester is net zoiets dat men uit de vuilbak haalt. Als een jong mens het nergens meer ziet zitten... dan wordt hij onderwijzer.”

— *Waren leerlingen bang van meester Paepe?*

— **Piet Paepe**: „In die 38 jaar zullen ze waarschijnlijk geprobeerd hebben om met mijn voeten te spelen, wat hen zekerlijk niet gelukt is. Ik was naar het schijnt tamelijk streng... maar toch graag gezien. Ik stond 15 jaar vóór 't Eerste en 14 jaar vóór 't Vierde, waarna ik tot schoolhoofd werd benoemd en verantwoordelijk voor het 6e leerjaar. Respect dwingt de schoolmeester enkel en alleen af, als de leerlingen aanvoelen dat de onderwijzer zijn werk doet en hij voor 100 percent achter hen staat.”

— *Het mooiste dat je als onderwijzer ervaarde?*

— **Piet Paepe**: „De solidariteit en samenwerking van de leerkrachten. Net zoals bij een voetbalploeg run je als directeur een school met teamspirit. Mijn ganse schoolleven speelde zich in Oudenburg af. Er kroop heel wat talent tussen de schoolbanken, zoals biev. de huidige burgemeester van Brugge Patrick Moenaert. Een man die zelfs vandaag nog waardering voor mij opbrengt. Mijn hoofdprincipe was vriendschap met de leerlingen onderhouden, evenwel op een manier waarbij tucht als een normaliteit van het onderricht wordt ervaard...”

Waar Lotti staat en valt met zijn contre-Ré, was mijn volume vollediger

Op zeker ogenblik ontmoeten we Piet Paepe in het Oostendse muziekconservatorium bij wijlen zanglerares Olga Calmeyn, edelgestrengheid die niet door iedereen op de handen werd gedragen... maar naar wie Piet de grootste lof zwaait. Ze heeft me geleerd mijn stem in de *masque* te plaatsen. Helemaal vooraan, dus geenszins in de keel. Door haar wijze raad kan ik vandaag op mijn 75e nog altijd zingen. — *Hoe heb je in al die jaren je stem verzorgd?*

— **Piet Paepe**: „Iedere dag

stemoefeningen doen, voorzichtig zijn met drank en door de neus ademen. Iedere zanger met naam heeft zijn eigen cocktail om de stem te verzorgen. Bij mij was dat een mengmoes van honing, amandelolie, rum en een eierdooier... plus mijn stem een maximum aan rust gunnend. Waar ik volgens mijn mogelijkheden in de wieg was gelegd om operazanger te worden, maakte ik in de 50-tiger jaren de grote fout met een orkest feestzalen en kermessen af te dweilen. Er waren maanden van twintig optredens. Stinkende sigarettenrook maakten mijn stem bijna kapot.”

— *Kon jij Helmut Lotti's contre-Ré aan?*

— **Piet Paepe**: „Jàà, al wil ik hier aan toevoegen dat die contre-Ré, volgens mij, het enig mooie is dat Helmut als zanger typeert. Stem die evenwel zeer goed geplaatst is. Zonder pretentie meen ik toch dat mijn stem in mijn jonge tijd completer was. Toen ik in een zaal met 300 mensen destijds het Napolitaanse lied *Mijn Vissersmeisje* — dat ik waarschijnlijk wel 500 keer in mijn leven heb gezongen — bracht, veerde iedereen spontaan recht voor een daverend applaus.

Het gemoed op een partituur vol emoties

■ **Elvis Presley**. Ouder wordende leerde ik met iets meer respect naar de koning van de rock opkijken.

■ **Oudenburg**. Mooi dorp dat naar Romeinse overleveringen ooit stad was... is ook vandaag die eretitel meer dan waard! Maar Nieuwmunster, waar mijn wiegje stond, draag ik onder het bovenste knopke

van mijn hart. Wanneer ik alleen op het podium sta gebeurt het dat ik in gedachten de wiegende zeeën troetel die, zoals weleer, lachen en waaien naar Blankenberge en Zeebrugge...

■ **Met eerste lief getrouwd?** (lacht onbedaarlijk): absoluut niet, mijn eerste lief was een boerinnetje die vrijde om de spekken. Ik ben op 1 maart 1945 getrouwd met Martha Van Ovenberghe. We hebben een dochter Claudine, die in Diksmuide in het onderwijs staat. Ze heeft een mooie zangstem... maar wil zeker de weg van pa niet opgaan. Er is dan nog de 32-jarige kleindochter Pascale, die op haar beurt Bo en Mike heeft. Bo (3) zingt al zeer goed... en zou wel eens de voetstappen kunnen drukken van overgrootpa Piet!

■ **Oudenburgse Raad voor de rechtbank**. Oeijoejoei... Zullen we voor de minste ruzie hier maar over zwijgen?...

■ **Terechthellingen USA en Dutroux**. Ik vind dat Dutroux en Co gewoon overbeschermd zijn. Het duurt te lang en kost veel te veel aan de staat.

■ **Getuige XI**. Ik heb dat in het begin goed gevolgd, maar vandaag de dag hangt heel die Dutrouxnihoule affaire stilaan mijn strot uit. Zelig en verschrikkelijk wat er met weerloze kinderen wordt uitgestoken. De miljarden die in niets opbrengende onderzoeken wordt gestoken, ontlokt Jan Alleman stilaan een niet meer weg te werken degout...

■ **Liefde**. Da's samenleven in de maatschappij en mekaar respecteren in het huisgezin.

■ **Werkloosheid**. In België moeten de mensen die werken dik betalen... en worden diegenen die niet werken dik betaald...